

అథ తృతీయ స్కంధః

- స లంబశిఖరే లంబే లంబతోయదసన్నిభే |
 సత్త్వ మాస్థాయ మేధావీ హనుమాన్ మారుతాత్మజః || 1
- నిశి లంకాం మహాసత్త్వో వివేశ కపికుంజరః |
 రమ్యకానన తోయాఢ్యం పురీం రావణపాలితామ్ || 2
- శారదాంబుధరప్రఖ్యై ర్భవనై రుపశోభితామ్ |
 సాగరోపమనిర్హోషాం సాగరానిలసేవితామ్ || 3
- సుపుష్టబలసంఘుష్టాం యదైవ విటపావతీమ్ |
 చారుతోరణ నిర్యూహాం పాండురద్వారతోరణామ్ || 4
- భుజగాచరితాం గుప్తాం శుభాం భోగవతీ మివ |
 తాం స విద్యుద్ధనాకీర్ణాం జ్యోతిర్మార్గ నిషేవితామ్ || 5
- మందమారుత సంచారాం యథేంద్ర స్యామరావతీమ్ |
 శాతకుంభేన మహతా ప్రాకారేణాభిసంవృతామ్ || 6
- కింకిణీజాల ఘోషాభిః పతాకాభి రలంకృతామ్ |
 ఆసాద్య సహసా హృష్టః ప్రాకార మభిషేదివాన్ || 7
- విస్మయావిష్ట హృదయః పురీ మాలోక్య సర్వతః |
 జాంబూనదమయై ర్ద్వారై రైవడూర్యకృత వేదికైః || 8
- వజ్రస్ఫటిక ముక్తాభి ర్మణికుట్టిమ భూషితైః |
 తప్తహాటక నిర్యూహై రాజతామల పాండురైః || 9
- వైడూర్యకృతసోపానై స్సాస్పటికాంతర పాంసుభిః |
 చారుసంజవనోపేతైః ఖమివోత్పతితై శుభ్రైః || 10

- క్రాంచబర్హిణ సంఘుష్టై రాజహంస నిషేవితైః ।
 తూర్యాభరణ నిర్హోషై స్సర్వతః ప్రతినాదితామ్ ॥ 11
- వస్వోకసారా ప్రతిమాం తాం వీక్ష్వ నగరీం తతః ।
 ఖమివోత్పతితుం కామాం జహర్ష హనుమాన్ కపిః ॥ 12
- తాం సమీక్ష్వ పురీం రమ్యాం రాక్షసాధిపతే శ్శుభామ్ ।
 అనుత్తమా మృద్ధియుతాం చింతయామాస వీర్యవాన్ ॥ 13
- నేయ మన్యేన నగరీ శక్యా ధర్షయితుం బలాత్ ।
 రక్షితా రావణబలై రుద్యతాయుధధారిభిః ॥ 14
- కుముదాంగదయోర్వాపి సుషేణస్య మహాకపేః ।
 ప్రసిద్ధేయం భవేద్భూమి రైందద్వివిదయో రపి ॥ 15
- వివస్వత స్తనూజస్య హరేశ్చ కుశపర్వణః ।
 ఋక్షస్య కేతుమాలస్య మమ చైవ గతి ర్భవేత్ ॥ 16
- సమీక్ష్వ తు మహాబాహూ రాఘవస్య పరాక్రమమ్ ।
 లక్ష్మణస్య చ విక్రాంత మభవత్ ప్రీతిమాన్ కపిః ॥ 17
- తాం రత్నవసనోపేతాం కోష్ఠాగారావతంసకామ్ ।
 యంత్రాగారస్తనీ మృద్ధాం ప్రమదా మివ భూషితామ్ ॥ 18
- తాం నష్టతిమిరాం దీప్తై ర్భాస్వరైశ్చ మహాగృహైః ।
 నగరీం రాక్షసేంద్రస్య దదర్శ స మహాకపిః ॥ 19
- అథ సా హరిశార్దూలం ప్రవిశంతం మహాబలమ్ ।
 నగరీ స్వేన రూపేణ దదర్శ పవనాత్మజమ్ ॥ 20

- సా తం హరివరం దృష్ట్వా లంకా రావణపాలితా ।
స్వయం మేవోత్థితా తత్ర వికృతాననదర్శనా ॥ 21
- పురస్తాత్ కపివర్యస్య వాయుసూనో రతిష్ఠత ।
ముంచమానా మహానాద మబ్రవీత్ పవనాత్మజమ్ ॥ 22
- కస్త్యం కేన చ కార్యేణ ఇహ ప్రాప్తో వనాలయ! ।
కథయస్వేహ యత్ తత్త్వం యావత్ ప్రాణా ధరంతి తే ॥ 23
- న శక్యం ఖల్వియం లంకా ప్రవేష్టుం వానర! త్వయా ।
రక్షితా రావణబలై రభిగుప్తా సమంతతః ॥ 24
- అథ తా మబ్రవీ ద్వీరో హనుమా నగ్రత స్థితామ్ ।
కథయిష్యామి తే తత్త్వం యన్మాం త్వం పరిపృచ్ఛసి ॥ 25
- కా త్వం విరూపనయనా పురద్వారేఽవతిష్ఠసి ।
కిమర్థం చాపి మాం రుద్ధ్వా నిర్భర్త్యయసి దారుణా ॥ 26
- హనుమద్వచనం శ్రుత్వా లంకా సా కామరూపిణీ ।
ఉవాచ వచనం క్రుద్ధా పరుషం పవనాత్మజమ్ ॥ 27
- అహం రాక్షసరాజస్య రావణస్య మహాత్మనః ।
ఆజ్ఞా ప్రతీక్తా దుర్ధర్తా రక్షామి నగరీ మిమామ్ ॥ 28
- న శక్యా మామవజ్ఞాయ ప్రవేష్టుం నగరీ త్వయా ।
అద్య ప్రాణైః పరిత్యక్త స్వస్వప్యసే నిహతో మయా ॥ 29
- అహం హి నగరీ లంకా స్వయం మేవ ప్లవంగమ! ।
సర్వతః పరిరక్షామి హ్యేతత్తే కథితం మయా ॥ 30

- లంకాయా వచనం శ్రుత్వా హనుమాన్ మారుతాత్మజః |
 యత్నవాన్ స హరిశ్రేష్ఠ స్థిత శ్శైల ఇవాపరః || 31
- స తాం స్త్రీరూపవికృతాం దృష్ట్వా వానరపుంగవః |
 ఆబభాషేఽథ మేధావీ సత్త్వవాన్ ప్లవగర్లభః || 32
- ద్రక్ష్యామి నగరీం లంకాం సాట్ట ప్రాకారతోరణామ్ |
 ఇత్యర్థమిహ సంప్రాప్తః పరం కౌతూహలం హి మే || 33
- వనా న్యుపవనానీహ లంకాయాః కాననాని చ |
 సర్వతో గృహముఖ్యాని ద్రష్టు మాగమనం హి మే || 34
- తస్య త ద్వచనం శ్రుత్వా లంకా సా కామరూపిణీ |
 భూయ ఏవ పున ర్వాక్యం బభాషే పరుషాక్షరమ్ || 35
- మా మనిర్జిత్య దుర్బుధే! రాక్షసేశ్వరపాలితామ్ |
 న శక్యమద్య తే ద్రష్టుం పురీయం వానరాధమ! || 36
- తత స్స కపిశార్దూల స్తామువాచ నిశాచరీమ్ |
 దృష్ట్వా పురీ మిమాం భద్రే! పున ర్వాస్యే యథాగతమ్ || 37
- తతః కృత్వా మహానాదం సా వై లంకా భయావహామ్ |
 తలేన వానరశ్రేష్ఠం తాడయామాస వేగితా || 38
- తత స్స కపిశార్దూలో లంకయా తాడితో భృశమ్ |
 ననాద సుమహానాదం వీర్యవాన్ పవనాత్మజః || 39
- తత స్సంవర్తయామాస వామహస్తస్య సోఽంగుళీః |
 ముష్టినాభిజఘా నైనాం హనుమాన్ క్రోధమూర్ఛితః || 40

- స్త్రీ చేతి మన్యమానేన నాతిక్రోధ స్వయంకృతః ।
సా తు తేన ప్రహారేణ విహ్వలాంగీ నిశాచరీ ॥ 41
- పపాత సహసా భూమా వికృతాననదర్శనా ।
తతస్తు హనుమాన్ ప్రాజ్ఞ స్తాం దృష్ట్వా వినిపాతితామ్ ॥ 42
- కృపాం చకార తేజస్వీ మన్యమాన స్త్రియం తు తామ్ ।
తతో వై భృశసంవిగ్నా లంకా సా గద్గదాక్షరమ్ ॥ 43
- ఉవా చాగర్వితం వాక్యం హనుమంతం ప్లవంగమమ్ ।
ప్రసీద సుమహాబాహో! త్రాయస్వ హరిసత్తమ! ॥ 44
- సమయే సౌమ్య! తిష్ఠంతి సత్త్వవంతో మహాబలాః ।
అహం తు నగరీ లంకా స్వయ మేవ ప్లవంగమ! ॥ 45
- నిర్జితాహం త్వయా వీర! విక్రమేణ మహాబల! ।
ఇదం తు తథ్యం శృణు వై బ్రువంత్యా మే హరీశ్వర! ॥ 46
- స్వయంభువా పురా దత్తం వరదానం యథా మమ ।
యదా త్వాం వానరః కశ్చి ద్విక్రమా ద్వశ మానయేత్ ॥ 47
- తదా త్వయా హి విజ్ఞేయం రక్షసాం భయ మాగతమ్ ।
స హి మే సమయ స్సౌమ్య! ప్రాప్తోఽద్య తవ దర్శనాత్ ॥ 48
- స్వయంభూవిహిత స్సత్యో న తస్యాస్తి వ్యతిక్రమః ।
సీతానిమిత్తం రాజ్ఞస్తు రావణస్య దురాత్మనః ॥ 49
- రక్షసాం చైవ సర్వేషాం వినాశ స్సముపాగతః ।
తత్ ప్రవిశ్య హరిశ్రేష్ఠ! పురీం రావణపాలితామ్ ॥ 50

విధత్స్వ సర్వకార్యాణి యాని యానీహ వాంఛసి || 51

ప్రవిశ్య శాపోపహతాం హరీశ్వరః

శుభాం పురీం రాక్షసముఖ్యపాలితామ్ |

యదృచ్ఛయా త్వం జనకాత్మజాం సతీం

విమార్గ సర్వత్ర గతో యథాసుఖమ్ || 52

ఇత్యార్షే శ్రీమదామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకియే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే తృతీయ స్కంధః

Q

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |

పారుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణీమ్ ||

అథ చతుర్థ స్కంధః

స నిర్జిత్య పురీం శ్రేష్ఠాం లంకాం తాం కామరూపిణీమ్ |

విక్రమేణ మహాతేజా హనూమాన్ కపిసత్తమః || 1

అద్వారేణ మహాబాహుః ప్రాకార మభిపుష్టవే |

ప్రవిశ్య నగరీం లంకాం కపిరాజహితంకరః || 2

చక్రేఽథ పాదం సవ్యం చ శత్రూణాం స తు మూర్ధని |

ప్రవిష్ట స్సత్త్వసంపన్నో నిశాయాం మారుతాత్మజః || 3

స మహాపథ మాస్థాయ ముక్తాపుష్ప విరాజితమ్ |

తత స్తు తాం పురీం లంకాం రమ్యా మభియయౌ కపిః || 4

హసితోత్కృష్ట నినదై స్తూర్య ఘోషపురస్సరైః |